

OKUŽENJE OKOLJA IN KMETIJSTVO

Prejšnje sredo zvečer se je z okroglo mizo zaključila razstava «Ok uženje okolja in kmetijstvo», ki je bila prirejena s sodelovanjem Kmečke zveze, Kmetijske zadruge in Združenja živilorejcev. Pri okrogli mizi so sodelovali anonom dr. Vladimir Vremec in drugi strokovnjaki. Na sliki prizor z razstave.

ZASLUŽENO PRIZNANJE

Nobelova nagrada biologu Sutherlandu

Odkritje hormona, ki je urejeval že praziviljenje na Zemlji

STOCKHOLM, 15. — V prihodnjih dneh bodo zbrali profesorjev kraljevega inštituta «Karolinska» razglasili nagradence z Nobelovimi nagradami za gospodarske vede, mir, književnost, kemijo in fiziko. Izbrancem bo izročil nagrade sam švedski kralj Gustav Adolf VI. na slovesnosti v cerkvi «Filadelfia» v Stockholmu 10. decembra, to je ob obletnici smrti inž. Nobela.

Po vsem svetu pa sedaj živahno razpravljajo nagraditev ameriškega znanstvenika v medicinskih vedah biologa Earla Vilbura Sutherlanda.

Sutherland je Američanec po narodnosti. Rodil se je pred 56 leti v Bulingamu (Kansas). Že leta 1937 je prejel prvo diplomu v Washburnu, pet let pozneje pa je doktoriral na vseučilišču «Washington» v Saint Louisu v Montani.

Med vojno je bil Sutherland vojaški zdravnik, potem pa je poučeval farmakologijo na vseučilišču «Western reserve University» v Clevelandu. L. 1936 je postal profesor fiziologije na vseučilišču «Vanderbilz». Od l. 1967 je včlanjen v društvo ameriških kardiologov.

Zakaj je inštitut «Karolinska» podelil letos Nobelovo nagrado, ki znaša letos 53 milijonov lir, temu ameriškeru zdravniku? Razlog, ki je napotil Švede na ta sklep je v dejstvu, da je Sutherland ogromno prispeval pri preučevanju lastnosti in dejavnosti hormonov. Odkril je «ciklični — amp» pri bakterijah. Pred Sutherlandovim odkritjem so znanstveniki menili, da bakterije sploh ne potrebujejo hormonskih učinkov.

Po novem odkritju je postalo jasno, da je «ciklični — amp» nekakšen primaren hormon, ki ureja življenje in oblikovanje enoceličnih teles. Pravijo, da je prav ta hormon odločujoče učinkoval, ko se je začelo življenje porajati na Zemlji.

Tudi danes ima ta primarni hormon odločilno vlogo pri vseh življenjskih pojavih od spola do rasti človeka.

Na Korčuli artilerija ni posegla v boj, ker je sovražnik pod pritiskom 3. prekomorske brigade zapustil otok. Pri osvobajanju polotoka Pelješca sta sodelovala dva divizionona artilerije. Tako so bili 23. septembra osvobojeni vsi srednje-dalmatinski otoki, razen Drvenika, katerega je sovražnik pozneje sam zapustil.

Novi gorski motorizirani divizion je bil formiran avgusta 1944 v Gravnici. Sestavljen je bil večinoma iz Primorcev in Istranov. Zadnje dni oktobra je bil divizion prepeljan iz Barija v pravkar osvobojeni Dubrovnik. Nato je sodeloval v bojih po zmagoviti poti preko Nikšića, Pločja, Sarajeva, Travrnika, Bihača do Zagreba, kjer je v vasi Blato dočakal kapitulacijo Nemčije.

KNJINSKA BITKA
Po osvoboditvi srednjedalmatinskih otokov, Splita, Kaštelov, Šibenika in Drniša je bilo treba obvladati še najbolj utrjeno oporišče sovražnika — Knin. Vsega skupaj je sodelovalo pri obrambi Knina približno 10.500 sovražnikovih vojakov pa v bojih v Brezovici pri Ljubljani. Vkorakali so v Ljubljano skupaj z ostalimi borci 29. divizije in enot 7. korpusa.

ARTILERIJA
PRI OSVOBJANJU OTOKOV IN DALMACIJE
Sklenjeno je bilo, naj bi bil 18. septembra desant na otok Brač. Ta otok je bil namreč najvažnejši v sistemu nemške obrambe srednjedalmatinskih otokov, toda Nemci so zaslutili naše namere ter so nenadoma napadli 7. septembra otok Hvar.

V boj je posegla 1. proletarska dalmatinska brigada, kateri je pomagala 1. baterija 1. gorskega divizionona. Sovražnik se je moral umakniti. Zavezniška letala in ladje so potopile štiri sovražnikove ladje. Bilo je mnogo ujetih in mrtvih, kakih 300 jih je utonilo, okrog 50 pa so jih našli ujeti.

Ob pomoči naše artilerije in morarje je bil otok Brač popolnoma osvobojen 18. septembra 1944. Nato so osvobodili še otok Solto in Ciovo. 22. oktobra 1944 se je nekata baterija izkrcala pri Krilu pri Dugem

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Primeren trenutek za oživitve načrtov, ki ste jih že opustili. Zelo srečni boste v domačem krogu.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Običajne poslovne težave boste vendarle prebrodili. Nekoliko preveč zahtevni postajate.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Upijajte se tistim, ki vam nalagajo vse več dela. Neke čustvene odnose bo treba prekiniti.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Uredite svoje upravne zadeve, da vas kdo

oblečemo se poceni če kupimo pri ccm centro convenienza moda novost za Trst-Fernetiči, 3

HOROSKOP

TEHNIKA (od 23.9. do 23.10.) Kdor ima pogum, bo danes uspel. Drugi bodo zostali. Ne računajte za lahkim uspehom v ljubezni.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Tudi v poslovnem življenju se ne pojaviti ljubosumnost. Ne nasledite ji. Važni sklepi v družini.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Kljub vsem težavam se vam ob

tajo izdatni uspehi. Vsako poskušanje pred kanjicami bi bilo zavrženo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.1972.) Vztrajnost bo odločala. Zadoščeno za srca, ki so še prosta.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne treba, da drugo vedo, kaj vi pripravljate. Nesmiselno bi bilo sedati tujim spletkam.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Neko delovanje boste spravili v nevarnost in to na lastno škodo. Tudi tistih, ki vam niso simpatični, bodite objektivni.

krat so doživeli nenaden napad. Dvajset dni se je že njegovo enota tolkla v najbolj divjem in odmaknjenem svetu gorja Trnovskega gozda. Moral je udariti sovražniku v hrbet in izvesti nekaj dvomljivih manevrov, ki so ga stali mnogo žrtev. Šušljaj je. Lica so se mu udrla, koža porjavela, oči so dobivale lesk nevolje.

Takoj po atentatu na Hitlerja so jih poslali v ofenzivno o kateri je vedel, da se bo izjalovila kakor vse druge. Neznano voljen sam s seboj si ni upal nikomur povedati pomislekov o jalovosti načrta. Preveč je poznal nasprotnika in gorovje, da bi z navdušenjem tvegaj življenja svojih ljudi; če je mogel, jim je prihranil kako hudo uro. Vesti o atentatu ga vzemirile. Z drugimi vred je na ves glas izražal ogorčenje nad izdajalci, na tihem pa si je mislil: kakšna škoda, da Hitlerja brez v Münchnu raztresčala minali Prepičan je bil, da bi vojska brez SS in stranke znala izveči Nemčijo iz kroga tega položaja. Pa kaj je hotel... dvajset let so jim vtepal v glave, da zanje mislijo drugi, fuhrer pa za vse. Po vsi stili se hoteli doseči, da ljudje sploh ne bi razmišljali.

Ze ko je udaril enotam korpusa za hrbet, je v sklopu natem svetu pri Lazni udarila po koloni artilerija, česar so tudi njih pričakovali. V dveh dneh so imeli šestinštideset ranjenih in dvajset mrtvih. Prekel je vse svetnike, ker je moral spremljati kolono z ranjenimi in mrtvimi ter naplenjen živino, da se je vrnila v Idrijo. V nekaterih zasledkih, ki so med to vojno še niso videli — bili so skriti sredi gozda — strmin kot orlovska gnezda — so pobrali svojo živino, položili vsa postopja, ljudi pa razgnali na vse vetrove. Ob teh dogodkih se je njegova vojaška navdušenost krhala kakor kosa na travniku, posutem s kamenjem. V ušestih sta mu odmevala jok otrok in mukanje živine, v duši pa so mu obleteli sovražni pogledi starcev, klenih hrbovskih ljudi, ki so bili vsi, saj so bili podobni tistim v njegovi domovini. Vedeli je, da se na tem ozemlju bje prekleto umazana vojna. Vedel je, da bi čimprej prišlo do zavezniškega izkrcanja na zračnega desanta, da bi se borili z vojsko, kot na drugem frontah.

S KNJIŽNIH POLIC

Dve knjigi o «ikebani»

O ikebani nam govori v slovenski jezik nekaj knjig ali knjižic, vendar zaokroženega, večjeja dela v našem jeziku še nismo imeli. Japonska umetnost aranžiranja cvetlic pa se tako kot po vsem svetu, vse bolj razširja tudi pri nas. Zato je Državna založba Slovenije poskrbela za dve knjigi, ki povzročita o ikebani in ki bosta številnim prijateljem cvetja dragoceno pomagalo pri spoznavanju in vse boljšem obvladovanju te umetnosti.

Prva knjiga nosi naslov UVOD V IKEBANO. Napisal jo je Meiko Kasuga, ustanovitelj in vodja šole Ichiyo za cvetlično umetnost. V svojem predgovoru ugotavlja avtor, da je ikebana, japonska cvetlična umetnost, v zadnjih letih zbudila tako veliko zanimanje po vsem svetu, da mnogi ljudje potujejo na Japonsko samo zato, da bi se seznanili z njo. Kakor vse druge umetnosti je tudi ikebana ustvarjalno izražanje v okviru nekaterih sestavnih pravil. Njeno gradivo so žive vešice, listi, vešice in cvetovi, in jedro njenega oblikovanja je lepota, ki je nasledek barvnih kombinacij, naravnih oblik, ljubkih črt in nekega globokega pomena, skritega v celotni podobi ureditve. Zato je ikebana več kot samo cvetlična dekoracija. Da bi pomagal začetnikom v ikebani obvladati temeljna načela te umetnosti, je napisal o njih knjigo. Knjiga pomeni torej le nekaj začetek razumevanja in obvladavanja prvih korakov te umetnosti cvetja. Najpomembnejši del ikebane so namreč ustvarjalne ideje vsakega posameznika. Knjiga naj torej pomaga k razumevanju osnovnih idej ikebane, obenem pa naj pomaga ljubiteljem cvetja ter te umetnosti razvijati samostojno moč izražanja.

Seveda bo bralec ugotovil, da se bo iz knjige naučil veliko. Knjiga namreč ni pisana suhoparno, dolgozvečno in učeno, temveč vsebuje kratke razlage in številne slike, med njimi mnoge v barvah, ki naj začetnika uvajajo v skrivnosti te umetnosti. Knjiga govori najprej o posodah in potrebnih orodjih, razlaga, kako začenjamo ureditve, potem pa podrobneje obravnava štiri poglavne ureditve: pokončno obliko, nagibno obliko, ploščato obliko, razen tega pa še slog Naigeta. Navzete za ureditve mize najdemo na koncu. Kratko, jedrnatno besedilo in številne podobe so bistvena značilnost te nepreobimne knjige pelikega formata, ki bo vsem res pomagala pri prvih korakih v tej zvrsti cvetlične umetnosti.

Druga knjiga nosi naslov TRAJNA IKEBANA. Napisala jo je Mami Kausaki, ki je po dokončanem študiju doma in v Ameriki, ustanovila v Tokiu svoj studio za cvetlično oblikovanje. Napisala je tudi več knjig o ikebani, ta, ki jo imamo pred seboj v slovenski, pa je posvečena «trajni ikebani» cvetlični umetnosti iz posušenih cvetlic. Knjiga vsebuje izkušnje svojestranske, originalne gledanje avtorica na ikebano. Zato tudi poudarja, da si mora vsakdo, ki hoče oblikovati skupine cvetja, sam izoblikovati svoje gledanje na ikebano, svoj občutek, svoj lastni izraz. Tudi pri premoaganju predskoda do posušenega cvetja moramo biti odločni, kajti pomanjkljivosti nam nadomesti trajnost takih cvetličnih kombinacij. Tudi ta knjiga nam daje obilo praktičnih napotkov. Značilno zanjo je kratko besedilo, na veliko risb in slik, med njimi mnogo barvnih. Po ugodnem delu nam avtorica prikazuje različne ureditve s posušenimi cvetlicami, za razne letne čase in za razne prilike. Podrobno so tudi prikazane cvetlice, ki jih uporabljamo za sušenje in aranžiranje, razumljivo pa je, da so v knjigi tudi navodila za sušenje in pripravo teh cvetlic.

Obe knjigi, ki ju je prevedel Janez Gradnik in ki sta tudi skrbno opremljeni, bosta obogatili našo literaturo o cvetlični umetnosti ikebani, ki se vse bolj razširja in udomačuje tudi pri nas.

Sl. Ru.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Cocchietto

v «Tergeste»

V sosedni Istri vzbuja stopnjujočo pozornost slikarska dejavnost mladega Marija Cocchietta, ki živi v Umagu in je bil že sedemkrat nagradjen, osmič pa prejšnje nedelje na «ex tempore» tekmovanju v Glinščici s srebrno kupo, četrto nagrado krožka «Il Corsos». Že sedem let prireja letno vedno več razstav, med temi tudi v Benetkah in Trevisu. Sedaj pa ga lahko spoznamo na razstavi v galeriji Tergeste. Štiribarvno v sitedisku izvedena naslova stran kataloga bi dala misliti na informalno usmerjenost razstavilca. Se na nam ta tu predstavlja s krepko naslikanimi olti, risbami in jedkanicami. Slednje so v večji izbiri na vpogled tudi v posebni mapi.

V grafikih se nam kaže Cocchietto kot oster opazovalec človeškega

M. BAMBIC

(Nadaljevanje na 6. strani)

Ob 30-letnici artilerije jugoslovanske armade

Rast in junaška bojna pot artilerijskih prekomorskih enot

Odločilni boji za Mostar, Knin in Gospić

Ko je baterija prišla na vrsto za polet, se je vreme zelo poslabšalo, zato so jo razdelili v dva dela. V prvem so bili havbice, del municije, radiotelegrafski oddelk, merilci in namestnik komandirja, v drugem pa ostali del baterije. Oba dela sta poletela. Nad Italijo se je vreme nekoliko zboljšalo, ko pa so preleteli morje, so nad jugoslovanskim kopnem zasli v goste oblake in nato v vihar.

V takih vremenskih razmerah je samo prvemu ešalonu uspelo, da se je ob velikih naporih in tveganju spustil na letališče pri Gackem, medtem ko se je drugi del vrnil na letališče pri Bariju. Trikrat so sovjetski piloti poskusili vnošiti pristati na letališče pri Gackem, poplavljenem zaradi dežja, vendar zaman. Končno so pristali na Nikšičkem polju v Črni gorji. Šele, ko je bila osvobojena Bileća (2.10.1944), se je bateriji priključil oddelk spuščen pri Gackem. Nato so iz iste baterije ustanovili divizion, ki je bil vključen v 29. hercegovaško divizijo. Borci te enote so sodelovali med drugim pri osvoboditvi Postojne, nato pa v bojih v Brezovici pri Ljubljani. Vkorakali so v Ljubljano skupaj z ostalimi borci 29. divizije in enot 7. korpusa.

ARTILERIJA
PRI OSVOBJANJU OTOKOV IN DALMACIJE
Sklenjeno je bilo, naj bi bil 18. septembra desant na otok Brač. Ta otok je bil namreč najvažnejši v sistemu nemške obrambe srednjedalmatinskih otokov, toda Nemci so zaslutili naše namere ter so nenadoma napadli 7. septembra otok Hvar.

V boj je posegla 1. proletarska dalmatinska brigada, kateri je pomagala 1. baterija 1. gorskega divizionona. Sovražnik se je moral umakniti. Zavezniška letala in ladje so potopile štiri sovražnikove ladje. Bilo je mnogo ujetih in mrtvih, kakih 300 jih je utonilo, okrog 50 pa so jih našli ujeti.

Ob pomoči naše artilerije in morarje je bil otok Brač popolnoma osvobojen 18. septembra 1944. Nato so osvobodili še otok Solto in Ciovo. 22. oktobra 1944 se je nekata baterija izkrcala pri Krilu pri Dugem

rtu, naslednji dan pa še dve bateriji.

Na Korčuli artilerija ni posegla v boj, ker je sovražnik pod pritiskom 3. prekomorske brigade zapustil otok. Pri osvobajanju polotoka Pelješca sta sodelovala dva divizionona artilerije. Tako so bili 23. septembra osvobojeni vsi srednje-dalmatinski otoki, razen Drvenika, katerega je sovražnik pozneje sam zapustil.

Novi gorski motorizirani divizion je bil formiran avgusta 1944 v Gravnici. Sestavljen je bil večinoma iz Primorcev in Istranov. Zadnje dni oktobra je bil divizion prepeljan iz Barija v pravkar osvobojeni Dubrovnik. Nato je sodeloval v bojih po zmagoviti poti preko Nikšića, Pločja, Sarajeva, Travrnika, Bihača do Zagreba, kjer je v vasi Blato dočakal kapitulacijo Nemčije.

KNJINSKA BITKA
Po osvoboditvi srednjedalmatinskih otokov, Splita, Kaštelov, Šibenika in Drniša je bilo treba obvladati še najbolj utrjeno oporišče sovražnika — Knin. Vsega skupaj je sodelovalo pri obrambi Knina približno 10.500 sovražnikovih vojakov pa v bojih v Brezovici pri Ljubljani. Vkorakali so v Ljubljano skupaj z ostalimi borci 29. divizije in enot 7. korpusa.

ARTILERIJA
PRI OSVOBJANJU OTOKOV IN DALMACIJE
Sklenjeno je bilo, naj bi bil 18. septembra desant na otok Brač. Ta otok je bil namreč najvažnejši v sistemu nemške obrambe srednjedalmatinskih otokov, toda Nemci so zaslutili naše namere ter so nenadoma napadli 7. septembra otok Hvar.

V boj je posegla 1. proletarska dalmatinska brigada, kateri je pomagala 1. baterija 1. gorskega divizionona. Sovražnik se je moral umakniti. Zavezniška letala in ladje so potopile štiri sovražnikove ladje. Bilo je mnogo ujetih in mrtvih, kakih 300 jih je utonilo, okrog 50 pa so jih našli ujeti.

Ob pomoči naše artilerije in morarje je bil otok Brač popolnoma osvobojen 18. septembra 1944. Nato so osvobodili še otok Solto in Ciovo. 22. oktobra 1944 se je nekata baterija izkrcala pri Krilu pri Dugem

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Primeren trenutek za oživitve načrtov, ki ste jih že opustili. Zelo srečni boste v domačem krogu.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Običajne poslovne težave boste vendarle prebrodili. Nekoliko preveč zahtevni postajate.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Upijajte se tistim, ki vam nalagajo vse več dela. Neke čustvene odnose bo treba prekiniti.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Uredite svoje upravne zadeve, da vas kdo

TRAJNA IKEBANA

UKANA

211. DRUGA KNJIGA

Ker jih je čakal spopad za golo življenje — noč je prekrivala naslednji dan z odejo neznanega — so pustili Marka, da sam rešuje svoje vprašanje, če mu ga ne bo pomagala rešiti svinčina. Sredi noči so se razšli, vsak s svojimi načrtom, kako se bo prebil mimo nemških zased v zaledje. To je bilo odvisno od iznajdljivosti in poguma.

Vso pot skozi skalnato, z gozdom poraslo pokrajino jih je spremljalo bobnenje topov in ropotanje strojnic, ki se je vzmirljivo približevalo z dveh strani, kot bi se počasi stikale klešče. Vzpeli so se na rob sklonca visoke planote. Pod njimi se je kot utrjena kača vijugala cesta v skalno pobočje, razbeljeno od sonca, ki je drhtelo v sopolari. Posedli so in izveleli daljnogleda.

«Dobro so jih razmišljali, je dejal Poide Blisku Mihajlo, ki je bil začel svojo partizansko in Gradnikovi brigadi, je bil vesel, da se bo srečal s soborci. Pod njimi je na cesti gorelo hedem kamionov. Veter je raznašal dim po skalovju; smrad po gorelih gumah in bencinu je prihajal prav do njih. Zmagovalce so pričakali na vrhu, kjer je cesta dosegla planoto. Z živahnimi rokavi in potnimi obrazmi so gradnikove vlekli vojni plen. Zaplenili so protistrelni top, minometalec, mnogo lahkega orožja. Nekdo se je peljal na nepoškodovanem

motorju. Med borci je Mihajlo zagledal Rusa Leonida, s katerim sta bila skupaj pobegnila. Pomahal mu je. Fant je pustil kolono in zdrvel k Mihajlu. Po rusko sta si planila v objem. Leonid je povedal, da so razbili enoto, ki je pred štirinajstimi dnevi prišla iz Poljske; v njej so Ukrajinci in Rusi, vodijo pa jo Nemci.

Ujeti so tri Ruse. Poide, ki je potreboval podatke za Lazarja, jih je takoj zaslišal. Ujetniki so bili presenečeni, ko jih je Mihajlo nagovoril po rusko. Povedali so, da je v enoti moreče vzdušje in da je v njej precej vojakov, ki bi radi pobegnili k partizanom, pa se boljše krogle. Objubili so jim, da bodo ostali živi, če se bodo vključili v rusko četo. Poide je sklenil prek teh ujetnikov navezati stike z njihovimi znanci. Tako so doslej v nekaj mesecih spravili skraj za cel bataljon Rusov v brigade.

Pri prvi samotni hiši so dobili Radka ob težko ranjenem bataljonskem komandantu Lazju. Rafal mu je prebil prsi in močno je krvavel. Imel je še toliko moči, da se jim je nasmehnul. Z njim so jih vezali veseli in žalostni spominli iz mnogih bojev. Bliska je bližina prijateljeve smrti navdala z nemiro. Ni se bal tveganja, smrt znancev pa mu je zbujala živalski strah, da bo morda že jutri sam tako posekan, da bo drobce kovine razbil v nič vse njegove načrte in nade.

Izbica, kjer se je Lazo boril za življenje — kri mu je kar naprej vdiralna skozi povoj — je bila polna zagatnega vonja po smrti in plesnobi. Blisk je odšel ven, da se nadiha svežega zraka, ki je puhtel od razbeljenih skal. Bil je žejen. Za hišo je bila kapnica. Z vedrom je zajel globoko v dnu vodnjaka nekaj kalne vode. Nekajkrat je požrl, in toliko se mu ni obrnil žleodce. Tu je bila voda redkost. Imela je okus po zemlji, a kljub temu je bila voda iz Tehiva so borci prinesli na nosilnih dveh mrliča fanta in dekle, ki sta padla ob nasroku na kamione. Vprašal jih je, kam ju nesejo. Povedali so, da ju bodo pokopali Fantu, ki je bil mitraljezec, se je vlekla krvava sled od čela čez levo oko, dekle pa je bila zadeta v prsi. Oči je imela zaprte in ustnice trpko upognjene. Spoznal jo je. Bila je med bombaši, ko so napadali posto-

janke v Bohinju. Kakšna sila vodi ta nežna, drobna dekleta, da se zaganjajo z bombami in žico, tam, kjer omahujejo celo fantje? Ob pogledu nanjo se je spomnil Melite. V zadnjem času sta se videvala samo na kratko in vselej mu je očitala, da bo padla, preden bosta lahko sama. Tudi nje ni razumel. Dasiravno je bila nežna in otožna, se je javljala v skrajne skupine, ki so napadale utrdbe. Čemu? Zaradi njega ali zaradi Ane? Vsem hoče pokazati več, kot zmore. Ko sta se srečala v grapi, ji je dejal, naj se ne javlja med bombaše, ker tam neusmiljeno kosli smrt. Užaljeno se je nasobila, češ naj je ne nagovarja, da bi se izmakla boju, ker se tudi on sam ne izmika. Rada bi mu bila podobna. Hotela je, da bi bil ponosen nanjo, tudi na mrtvo, če ji je usojena smrt. Skojevska sekretarka mora biti drugim za zgled...

Moral se je ukloniti njeni logiki in živeti je se teže. Bal se je zanjo in zavolje nje tudi zase. To pa ni bilo v skladu z nalogami, ki so ga čakale.

Sredi poti proti divizijskemu štabu, ki je bil v Trnovskem gozdu, so se poslovlili od Mihajla. Leta se je spustil s planote v Vipavsko dolino, na negotovo pot proti Trstu.

Na divizijskem štabu so izvedeli, da so se Nemci utrdili v zavzetih vaseh in da potiskajo brigade globlje v Trnovski gozd. Tega dne so ubili komandanta 30. divizije Iztoka, ko se je peljal z motornim kolesom na položaje ene izmed svojih brigad. Prestregla ga je skupina, ki se je bila vtihovala za hrbet obrambe.

Poletna vročina je žehtela v skalah, da je trepetalo listje v rahli sopolari. Kolona gorskih lovcov z mulami, natovorjenimi s strelivom in orožjem, se je vzpenjala po vijugasti poti, mestoma vsekanj v živo skalo. Ljudje in živali so se kopali v znojno Orožje, na katero je pripeljal sonce pa se je tako razrezlo, da ga ni bilo moč držati v roki.

Stotnik Knečec je hodil na čelu kolone tik za predhodnico Roke je obehal na brzostrelko. Ki je zadnji mesec ni dal iz rok in si je ni upal obesiti na konjsko sedlo. Nešteto-

PO IZJAVI ULSTRSKEGA SINDIKALNEGA VODITELJA

«Osnovni vzrok težkega stanja je dolgoletna brezposelnost»

Letos je izgubilo življenje med spopadi in atentati nad 90 oseb

BELFAST, 15. — Dve precej znani osebnosti sta danes podali zanimivi izjavi v zvezi s krvavimi dogodki, ki so zadnje čase na dnevnem redu v Ulstru. Generalni tajnik «Trades Unions Congress» je v Newcastlu izjavil, da vsaka bomba in vsak strel povzročata zmanjšanje možnosti za investicije in zmanjšanje možnosti za zaposlitev.

V protitež tem izjavam je voditelj britanske skupne sindikalne organizacije (ki ima preko milijon članov) poudaril, da je prav gotovo med osnovnimi vzroki sedanjega nereda v Ulstru brezposelnost. «Judije, ki so jim mesece in leta odklanjali zaposlitev», je dejal, «ljude, ki jim niso dovolili, da bi politično in civilno naredili kaj, da bi se stanje v Ulstru „izboljšalo“, iščejo drugih oblik in sredstev, da bi pokazali svoje razočaranje in ogorčenje.»

Nadaljujejo se med tem oboroženi spopadi, atentati in preiskave. Vendar se kljub strogemu nadzoru v zaplemih orožja delo mestnih gverilcev nadaljuje. Dva gverilca, ki sta razstrelila trošarski urad v Fathomu pri Newryju, sta se po atentatu zatekla v Irsko republiko, ki predstavlja za pristaje organizacije IRA sveto zemljo, čeprav so še večer vojaški Irške republike aretirali štiri gverilce, ki so bili zapleteni v spopad ob meji.

V Belfastu sta popoldne izgubila življenje dva policista. Sedela sta v avtomobilu, ko so neznanci iz bližnjega avtomobila začeli streljati z mitraljezom. Rafal je enega agenta na mestu umoril, drugi pa je izdihnil med prevozom v bolnišnico. Do sedaj je v Ulstru umrlo pet policijskih agentov. Od začetka leta je že umrlo 90 oseb — od teh 58 civilistov, 27 vojakov in pet agentov. Lani je bilo žrtev 18, leta 1969 pa 13. Po atentatu je policija

PODPORA BAKERJEVI DOBRODELNI USTANOV

Šibenik podaril pevki srednjeveško trdnjavo

Josephine Baker namerava spremeniti trdnjavo v muzej in v «mladinsko univerzo»

BEOGRAD, 15. — Kot poroča jugoslovanska agencija Tanjug, je šibenska občina dala na razpolago znani pevki Josephine Baker srednjeveško trdnjavo in del zemljišča, ki jo obdaja. Znana francoska pevka ameriškega porekla je dejala, da namerava uporabiti trdnjavo sv. Nikolaja kot muzej svoje dobrodelne ustanove za pomoč mladini, na zemljišču okoli gradu, pa bo zgradila «mladinsko univerzo», ki bo sprejemala otroke iz vseh držav, in upravni sedež njene ustanove.

Josephine Baker, ki je posvojila dvanajst otrok raznih narodnosti, je v zadnjih časih zabredla v hude finančne težave, kar jo je prisililo, da zapusti svoj grad «Milandes» v Burgundiji v Franciji.

Josephine Baker

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

(Nadaljevanje s 4. strani)

telesa v odlični risbi, ki pa ne sledi akademski tradiciji slikanja aktov, marveč jih podaja najraje skupinsko s svojestveno umno, ki gre čez golo študijsko zanimanje. Leži pa težišče izrazne sile v olinatih podobah, ki jih prikazuje iz prehoda svojega zadnjega obdobja v novo. V slednjem svobodneje zasnova vane pestrost cveta, tako da mu barva postaja še nenavadni izraz njegove živahnega temperamenta s čimer si pa tudi podreja naslikano snov. Ako uporablja v slikarsko odličnih razgledih Perunice, kjer se je izpopolnjeval v grafiki, se dobro vidno obrisno črto, s katero smiselno gradi stavbe, dreve, in grče, je na ta izginila iz pokrajn Romagne in iz tihotižji s celicami. V teh se pa že nakazuje na ovitku kataloga izstopajoča infor-

MRAZ ZAJEL FURLANJO - JULJSKO KRAJINO

Vrhove nad 1300 metrov je ponoči pokrila sneg

Voda zalila nekaj kleti v Vidmu - 16-letni mladenič umrl zaradi podrite električne napeljave pri Ragusi

VIDEM, 15. — Val slabega vremena, ki je v zadnjih dneh zajel Italijo, še ni odjenjal. Tok mrzlega zraka je zajel Furlanijo - Juljsko krajino, kjer tudi ne primanjkuje padavin. Vsi vrhovi nad 1300 metrov so zakrili s snegom. V bližini Cervignana in Vidma so nekateri manjše reke prestopile bregove, vendar posledice še niso preduhde. Padavine so v Vidmu povzročile precej zmede v prometu, nekaj kletj pa so tudi zalila voda, zaradi česar so imeli gasilci veliko dela. Samo popoldne je gasilcem telefoniralo nad 200 občanov.

PO NAROČILU PREISKOVALNEGA SODNIKA

Finančni stražniki od srede nadzorujejo Pinellijev grob

Obtoženi policisti in Licia Rognini so imenovali lastne izvedence

MILAN, 15. — Obtoženi policisti in obtoževalka Licia Rognini, vdova anarhista Giuseppea Pinellija, so imenovali svoje izvedence, ki bodo prisostvovali obdukciji anarhistovih ostanke. Komisar Luigi Calabresi in agenti politične kvesture so imenovali za svojega izvedenca prof. Caia Maria Catabeja, ravnatelja inštituta za sodno medicino na milanski univerzi, kapetan karabinerjev Lo Grano pa nima namena imenovati svojega izvedenca. Kaže, da bo tudi ministrižva za notranje zadeve imenovala svojega izvedenca, ker je Pinellijeva vdova zahtevala odškodnino od tega ministrstva.

Juan Lechin v Caracasu

CARACAS, 15. — Bolivijski sindikat Juan Lechin je prisel večeraj zvečer v Caracas kot politični begunec.

Lechin je zaprosil za politično zatočišče venezuelsko veleposlaništvo v Limi, ker mu perujske oblasti niso hotele dati zavetišča. Ob svojem prihodu v Caracas ni hotel sindikalist dati nobenih političnih izjav, vendar je naznanil, da bo v kratkem sporočil podatke o položaju v Boliviji in bo pojasnil, zakaj je prisel v Venezuelo.

BUENOS AIRES, 15. — Argentinska policija še vedno išče štiri polkovnike, ki so sodelovali pri zadnjem poskusu državnega udara. Te častnike bodo obtožili vedlejzide in jih bodo postavili pred vojaško sodišče.

SOBOTA, 16. OKTOBRA 1971

pianista; 16.00 Otroški koteček; 16.20 Srečanje z znanostjo; 16.30 Recital; 17.10 Veliki variete; 19.00 Za kulisami; 19.30 Filmska glasba; 20.20 Piknik ob reki, radijska drama; 21.00 Stafeta; 21.20 Jazz koncert; 22.10 Sodobna glasba med zvokom in zvenom.

II. PROGRAM
7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 19.30, 22.30, 24.00 Poročila; 7.40 Pojeta Rosalino in Alain Barriere; 8.40 Za nas odrasle; 9.35 Komedija v 30 minutah; 10.05 Popevke; 10.35 Variete z Ginom Bramierjem; 11.35 Kolesa in motorji; 11.50 Zbori z vsega sveta; 12.40 Konec tedna z Raffaello; 13.50 in 18.00 Kako in zakaj; 14.00 Plošče; 15.00 Naši orkestri lahke glasbe; 15.15 Kulturna oddaja; 15.40 «Alto gradimento»; 17.40 Izven programa; 18.15 Plošče; 19.00 Glasbena oddaja; 20.10 Mož in njegova hčerka; 21.00 Prenos z nacionalnega programa TV; Canzonissima 71; 23.05 Lahka glasba.

III. PROGRAM
10.00 Koncert za začetek; 11.15 Nabožna glasba; 12.20 Italijanska glasba; 13.00 Medigra; 14.00 Doba klavirja; 14.40 Simfonični koncert; 16.10 Italijanska sodobna glasba; 17.35 Glasba izven sheme; 18.30 Lahka glasba; 19.15 Vskovečerni koncert; 21.30 Simfonični koncert; 22.35 Dnevnik za sutega rudarja Martina Tiffa, radijska drama.

FILODIFUZIJA
8.00 Koncert za začetek; 8.30 Mahlerjeve simfonije; 9.45 Italijanska sodobna glasba; 10.20 Arhiv plošče; 11.00 Medigra; 12.00 Liederistica; 12.30 Večrajšnji in današnji izvajalci; 13.10 Mendelssohnova glasba; 15.30 Lahka glasba — stereo.

SLOVENIJA
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tehnik; 9.35 S pihalnim orkestrom RTV Ljubljana; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Matija Bravničar; Simfonična antitezija; 12.30

Kmetijski nasveti; 12.40 «Po domače»; 13.15 Zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Pojo naši operni pevci; 16.00 «Vrtičkaj»; 16.40 Glasbena medigra; 16.45 S knjižnega trga 17.15 Gremo v kino; 17.50 Z ansamblom Jožeta Kampača; 18.15 Iz opernega sveta; 18.50 Pogovor s poslušalci; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Minute z ansamblom Borisa Kovačiča; 20.00 Spoznavajmo svet in domovino; 21.30 Melodije za razvedrilo; 22.15 Oddaja za naše izseljence; 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

ITAL. TELEVIIZIJA

12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Komični filmi; 13.30 Dnevnik; 17.00 TV za najmlajše: Fiordinandove pustolovščine; 17.30 Dnevnik; 17.45 TV za otroke: Pokaži, kaj znaš; 18.40 Kulturna oddaja; 19.10 Sedem dni v parlamentu; 19.35 Nabožna oddaja; 19.50 Sport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Canzonissima 71; 22.30 Posebni prenos za ljudsko štetje; 23.15 Dnevnik.

II. KANAL

19.15 Za deželo Furlanija-Juljska krajina; Deželna tribuna; 21.00 Dnevnik; 21.15 Človekova borba za življenje; 22.15 Iz serije eksperimentalnih TV programov: Obiskovalec; 23.25 Sedem dni v parlamentu.

JUG. TELEVIIZIJA

9.35 TV v šoli; 14.25 Prenos nogometne tekme Jugoslavija-NDR; 17.45 Ptujski festival, II. del; 18.15 Obzornik; 18.30 Nicholas Nickleby, serijski film; 19.25 TV kačipot; 20.00 TV dnevnik; 20.35 TV magazin; 21.35 Fantazija na smučeh; 22.20 Nikoli trde besede, serijski film; 23.00 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

14.30 Prenos nogometne tekme Jugoslavija - NDR; 19.45 Otroški koteček; Risanke; 19.55 Konec tedna v barvah — glasbena oddaja; 20.15 Dnevnik; 20.30 Še nedoločen program; 21.30 TV film: Človek v morju.

SOCIALNI PROBLEMI

ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE ZA MLADE OČETE

V krilifnem obdobju družinskega življenja, ko je vse vezano na osebno dejavnost družinskega poglavarja, preostaja temu le en način, da zavaruje svoje pred nevarnostmi usode in da more mirno živeti: zavarovati se za življenje z «začasno» polico, ki ima med drugim še to prednost, da malo stane

Nikakršno junaštvo ni, stopiti skozi gozd sredi noči. Sleherni odrasel človek bo to zmoget, če le pazi, kam bo stopil. Toda noben normalen, noben razsodni človek se ne bo napotil v temo s košem v rokah. Brž ko se bo spotalnil, bo nesreča tu.

Ta primer v celoti, vendar v neprimerno resnejšem smislu velja za dokaj dolgo obdobje v človekovem življenju. Gre za tisti čas v življenju, ko se mladi moški odloči, da si bo ustvaril družino in se mora zato pripraviti na to, kako bo z ženo in otroki «prebreds» tista leta, ki so potrebna, da si zgradi trdno družinsko bilanco. Kar pa ne pomeni le dober začetek, pač pa pomeni tudi vsakršno vemožnost, rento ali pokojnino za primer, da bi se niemu, družinskemu poglavarju, ne pripetilo kaj hudega.

To so najbolj tvegana, najbolj krhka leta moža, ki ni mož in očec le v anarhističnem smislu. S tem mislimo na moškega, ki se v celoti zaveda svoje odgovornosti, ki jo ima kot mož in oče. Norveški kipar Adolf Gustav Vigeland je v sto velikih marmornatih kipih, ki so razmeščeni v Frogner parku v Oslu, prikazal razpon človeškega življenja vse od zibke pa do pozne starosti; ki jo je moral izraziti v kamnu duševno razpoloženo moškega, ki si ustanavlja družino, ga je upodobil kot Atlasa, ki nosi na leki usvo težo sveta. Morda je lik preveč zanesen, podoba pretira-

na. Tisto breme zares močno teži, tlačil, pritiska k tlom. Proti teži za to je v radostih, ki jih daje družina. In vendar ta teža obstaja. In človek z izrazitim moralnim občutkom to težo čuti.

Zavarovalna tehnika je ta strah spremenila v neko formulo. Izmisli si je zavarovalno polico, ki bi jo mogli imenovati «predhodno», ker namreč služi temu, da varno speljemo družino skozi tisto kritično obdobje, ko je vsa in v vsem odvisna od očeta. Te oblike zavarovanja očeta, to je bistvo je skrajno preprosta. Vzemimo en primer. Moški tridesetih let, ki se vpečuje v neko kariero, v neki polici ali v poslovno življenje, je prepričan, da bo v svoji zreli dobi mogel zagotoviti svojem gmotno neodvisnost. Hkrati pa si tudi ne prikriva nevarnosti, da bi mu neki nepredviden dogodek, neka nesreča, neka brezglava leta moža, ki ni mož in očec le v anarhističnem smislu, s tem mislimo na moškega, ki se v celoti zaveda svoje odgovornosti, ki jo ima kot mož in oče. Norveški kipar Adolf Gustav Vigeland je v sto velikih marmornatih kipih, ki so razmeščeni v Frogner parku v Oslu, prikazal razpon človeškega življenja vse od zibke pa do pozne starosti; ki jo je moral izraziti v kamnu duševno razpoloženo moškega, ki si ustanavlja družino, ga je upodobil kot Atlasa, ki nosi na leki usvo težo sveta. Morda je lik preveč zanesen, podoba pretira-

na. Tisto breme zares močno teži, tlačil, pritiska k tlom. Proti teži za to je v radostih, ki jih daje družina. In vendar ta teža obstaja. In človek z izrazitim moralnim občutkom to težo čuti.

Zato je potrebno to negotovo razdobje primerno zavarovati, poskrbeti je treba za neko drugo obrambo, za nekakšen zunanji valobran. Konkretno, poskrbeti je treba za neki kapital, za neko takoj izplačljivo rento v primeru obžalovanj vredne nesreče.

Tovrstna previdnost ima to

prednost, da malo stane. Omejitimo se na hipotezo, da družinski poglavar «bere mazozo», na bi njegovi dediči razpolagali z ločenim kapitalom in ne z delovno rento in da bi si hotel zagotoviti mirno življenje za naslednjih petnajst let. In glej, z malo več kot 70 tisoč lirami letno zavarovalne premije, torej s tolikšno vsoto, ki jo na leto vracamo zavarovalni družbi, nam bi ta v primeru smrti zavarovanca izplačala dvajset milijonov. To prav gotovo še ne pomeni blagostanja; vendar pa niti 70 tisoč letno ne predstavlja velike žrtve. Bodimo od kritični, kdo bi ne mogel od svojega proračuna odtrgati po dvesto lir na dan, dvesto lir, ki bi jih žrtvoval v ta namen? In če namesto dvesto povsoda mo izdatke na štiristo lir na dan, kar je še vedno manj kot stane en zavojček «inozemskih» cigaret, začena postojati vreden: 24 milijonov, kar pomeni vrednost čedne lastne hiše; če pa to investiramo v vrednostne papirje, imamo 140 tisoč lir mesečne rente.

Če ob zapadlosti zavarovalne police, torej po petnajstih letih, ostane oče živ, pogodba ušahne. Kdor je dal, je pač dal, kdor je dobil, je pač dobil. Morda bi mogoč kdo misliti, da je zavarovalno podjetje krepko za služilo. Toda kdo je v resnici dobil stavo? Podjetje, ki je karsilno zavarovalne premije in ni nič izplačalo? Ali pa zavarovanec, ki si je kupil tisto dolgo obdobje vedrega življenja za smešno nizko ceno v celoti enega ali dveh milijonov, v odnusu pač, ali se je zavarovanec zavaroval za dvanajst ali za štirindvajset milijonov? In ko se govorimo o tem, povejmo si vsaj resnico: v petnajstih letih srednje premožna družina potroši v povprečju en ali dva milijona lir samo za menjavanje avtomobila. Ali velja bodočnost žene in otrok manj? Če kdo misli tako, bo boljše storil, če se ne bo oženil. Družina, družinsko življenje zanj ni.

«Smisel» police, ki vam je predlagamo, je ves v tem. Za to, da pred duhovnikom ali županom rečemo da, je dovolj le trenutek. Težje je navzeti se zavesti in tudi pokazati zavest, da se po tistem da ne odgovarja le zase, pač pa tudi za druge. Postane se nekakšen vodja patrolje in se prevzame dolžnost, da jo zdravo in neokrnjeno pripeljemo spet v varno oporišče.

Začasno zavarovanje vam pomaga izpolniti takšno nalogo. Je to vaša sopoltni, ki vam ščiti hrbet in oke pred nepredvidnim in nenadnim napadom. Z začasnim zavarovanjem na neki način niste več sami. Je z vami še nekdo, ki prevzame nase del vaših skrbi. Poskusite se zavarovati. Na nasmeš vaših spolecev boste mogli brez skrbi odgovoriti z svojim nasmehom.

C. Z.

Za vašo «mlado» družino zaščita in vedrost s polico INA

Informacije, nasvete in pomoč dobite pri 5016 agencijah INA, ki so po vsej Italiji

ISTITUTO NAZIONALE DELLE ASSICURAZIONI